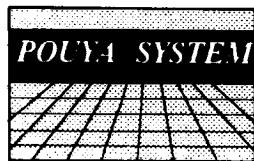

۱۹

خدمات کامپیوتری پویا سیستم
مشهد - ۹۵۹۴۴۲

۲۰۲۴۲

۱۴ / ۲۰ / ۱۳۷۸

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

روانشناسی بالینی

موضوع:

مقایسه سطح عزت نفس و شدت افسردگی

بین معلولین جسمی - حرکتی شاغل و معلولین جسمی - حرکتی بیکار

استاد راهنما:

دکتر سید محمود طباطبائی

استاد مشاور:

دکتر علی محمد برادران رفیعی

پژوهشگر:

حسین دولت آبادی

زمستان ۱۳۷۶

الف

۲۰۲۶۳

2075/2

بسمه تعالیٰ

«صورت جلسه دفاع از پایان نامه تحصیلی»

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عج) جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد آقای حسین دولت آبادی در رشته روانشناسی بالینی تحت عنوان مقایسه سطح عزّت نفس و شدت افسردگی بین معلولین جسمی - حرکتی شاغل و معلولین جسمی - حرکتی بیکار، در دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه فردوسی مشهد در تاریخ برگزار گردید. هیأت داوران که قبل ارساله ایشان نتیجه را به شرح زیر اعلام می‌دارد.

□ پایان نامه در وضع فعلی مورد قبول است و نامبرده نمره همراه ویژم با امتیاز دریافت نمود.

□ پایان نامه در وضع فعلی با تصحیحات جزئی مورد قبول است و نامبرده نمره با امتیاز دریافت نمود.

□ پایان نامه نیاز به تصحیحاتی دارد که پس از تأیید هیأت داوران نمره اعلام خواهد شد.

اعضاء هیأت داوران
امضاء رشته تخصصی

استاد راهنما

دکتر سید محمود طباطبائی

روانپزشکی (M.D.)

استاد مشاور

دکتر علی محمد برادران رفیعی

روانشناسی (PH.D.)

استاد مدعو *سعید حاتمی*

رونوشت:

- معاونت تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- اداره آموزش دانشکده
- مدیرگروه آموزشی

چکیده

پژوهش حاضر سطح عزت نفس و شدت افسردگی در معلولین جسمی - حرکتی شاغل و بیکار را مورد بررسی قرار داد. کل آزمودنیها ۷۵ مرد بودند که ۳۶ نفر از آنها در گروه بیکار (میانگین سنی ۲۵/۶۴ سال و میانگین تحصیلات ۱۰/۳۰ کلاس) و ۳۹ نفر دیگر در گروه شاغل (میانگین سنی ۲۷/۴۴ سال و میانگین تحصیلات ۱۰/۵۱ کلاس) قرار داشتند. در این پژوهش فرض شده بود که سطح عزت نفس در گروه معلولین جسمی - حرکتی شاغل بالاتر از گروه معلولین جسمی - حرکتی بیکار و شدت افسردگی در گروه بیکار بالاتر از گروه شاغل است. آزمودنیها پرسشنامه عزت نفس آیزنک و پرسشنامه افسردگی بک را کامل نمودند. در پژوهش حاضر روش توصیفی مورد استفاده قرار گرفت و برای مقایسه اندازه های عزت نفس و افسردگی دو گروه شاغل و بیکار، آزمون t برای مقایسه تفاوت بین میانگین های مستقل بکار برده شد. مشخص شد که هر دو فرضیه با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شدند؛ و توصیه شد که از فراهم کردن شغل می توان برای بالا بردن سطح عزت نفس، جلوگیری از شدت افسردگی و درمان افسردگی افراد بیکار استفاده کرد.

Abstract

The present study investigated the self - esteem level and depression intensity in employed and unemployed Physically - motor handicappeds. the whole of subjects were 75 men, that 36 of them were in unemployed group (mean age 25.64 years and mean education 10.30 grade) and 39 of other were in employed group (mean age 27.44 years and mean education 10.51 grade). in this research had assumed that self - esteem level in the employed physically - motor handicappeds group is more than the unemployed physically - motor handicappeds group; and depression intensity in the unemployed group is more than employed group. subjects completed Eysenck's self - esteem inventory and Beck's depression inventory. in the present study the descriptive method was used, and to compare the two employed and unemployed group on the measures of self - esteem and depression the t - test was applied, that it compares difference between independent means. it was found that both hypothesis with 95 percent confidence was accepted; and recommended that job providing can use to promote self - esteem level, to prevent depression intensity, and to make depression therapy on unemployed persons.

این اثر را خالصانه تقدیم می کنم به

پدر و مادر گرامی و ارجمند م

که با فداکاری و بردبازی آنان

رونق پیمودن این راه آسان گشت

تشکر و قدردانی

در تمامی مراحل انجام پژوهش حاضر از رهنمودهای ارزنده اساتید گرانقدرتی بخوردار بودم که به رسم قدردانی و تشکر به ذکر نام آنان می‌پردازم.

از آقای دکتر سید محمود طباطبائی که با راهنمایی‌های شایسته و ارزشمندانه در طول تحصیل و در تمامی طول انجام این پژوهش راهنماییم بودند، همچنین از آقای دکتر علیمحمد برادران رفیعی که با سعهٔ صدروژرف بینی، امر مشاورهٔ این پژوهش را عهده داربودند، کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

در امر آمار و روش پژوهش از راهنمایی و مساعدتهای استادانه آقای دکتر صاحبی و آقای مهرام بخوردار بودم که بدینوسیله از آنان قدردانی و تشکر می‌نمایم.

همچنین از آقای معینی زاده در امر تجزیه و تحلیل کامپیوتروی داده‌ها، و از آقایان قادری، محمودی زاده، زراعتی و سرکار خانم جعفری کارشناسان مددکاری و روانشناسی دانشگاه بهزیستی و توابیخشی و مراکز بهزیستی تابعه آن به خاطر همکاری نمودن و یاری رساندن به پژوهشگر، صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

فهرست مطالعه

صفحة

عنوان

فصل اول : کلیات تحقیق

۱	- مقدمه
۲	.....
۵	- تعریف و طرح مسئله .....
۹	- اهداف مطالعه .....
۱۰	- اهمیت موضوع مورد مطالعه .....
۱۱	- فرضیه ها .....
۱۱	- تعاریف عملیاتی .....

فصل دوم : مطالعه منابع مربوط به موضوع مورد تحقیق

۱	- معلولیت .....
۱۴	.....
۱۴	تاریخچه معلولیت ها .....
۱۶	.....
	تعريف معلولیت .....

صفحة	عنوان
۱۶	علل معلولیت‌ها
۱۸	أنواع معلولیت‌ها
۱۹	معلولیت و افسردگی
۲۰	معلولیت و شخصیت
۲۲	۲ - عزت نفس
۲۲	تعريف عزت نفس
۲۲	عزت نفس و خود پنداره
۲۴	عزت نفس و خود خواهی
۲۴	حرمت نفس و افتخار
۲۵	کنترل خود و عزت نفس
۲۶	رابطه بین منبع کنترل و عزت نفس
۲۶	رابطه بین خلاقیت و عزت نفس
۲۷	رابطه بین افسردگی و عزت نفس
۲۷	حرمت نفس سالم در مقابل حرمت نفس کاذب
۳۰	تحقیقات انجام شده در زمینه عزت نفس
۳۳	۳ - افسردگی
۳۳	تاریخچه

صفحه	عنوان
۳۴	تعريف افسردگی
۳۶	همه‌گیر شناسی
۳۸	سبب شناسی
۶۳	ویژگی‌های بالینی
۶۵	سیر و پیش آگهی
۶۷	تشخیص و انواع اختلالات افسردگی
۷۸	درمان افسردگی
۸۵	۴ - پژوهش‌های انجام شده

فصل سوم : روش اجرای تحقیق

۹۵	۱ - روش پژوهش
۹۷	۲ - تعريف و تعیین جامعه
۹۸	۳ - نمونه و روش نمونه‌گیری
۹۹	۴ - روش جمع آوری اطلاعات
۱۰۰	۵ - ابزار تحقیق
۱۰۴	۶ - روش آماری

صفحه

عنوان

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده

۱۰۷	۱ - توصیف داده‌های پژوهش
۱۱۶	۲ - آزمون فرضیه‌های پژوهش

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۱۲۰	پیشگفتار
۱۲۱	۱ - بحث و نتیجه گیری فرضیه‌های پژوهش
۱۲۵	۲ - یافته‌های اضافی
۱۲۹	۳ - رهنمودهای تحقیق
۱۳۰	۴ - پیشنهاداتی برای پژوهش‌های آینده
۱۳۱	۵ - محدودیت‌های پژوهشی
۱۳۳	مراجع فارسی
۱۳۶	مراجع انگلیسی
۱۴۰	پیوست‌ها

فهرست جداول

عنوان

جدول ۱ - ۲: ملاکهای تشخیصی برای دوره افسردگی اساسی ۶۹

جدول ۲ - ۲: ملاکهای تشخیصی برای اختلال افسرده خویی ۷۱

جدول ۱ - ۴: توزیع فراوانی دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها بر حسب سن ۱۰۸

جدول ۲ - ۴: توزیع فراوانی دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها ۱۰۹

بر حسب تحصیلات

جدول ۳ - ۴: توزیع فراوانی دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها ۱۱۰

بر حسب وضعیت تأهل

جدول ۴ - ۴: توزیع فراوانی دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها ۱۱۰

بر حسب نمرات سطح عزت نفس

جدول ۵ - ۴: توزیع فراوانی دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها ۱۱۲

بر حسب نمرات شدت افسردگی

جدول ۶ - ۴: شاخصهای توصیفی بدست آمده از نمرات سطح عزت نفس ۱۱۴

دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها

جدول ۷ - ۴: شاخصهای توصیفی بدست آمده از نمرات شدت افسردگی ۱۱۵

دوگروه بیکار، شاغل و کل آزمودنیها

فهرست نمودارها

عنوان

نمودار ۱ - ۴: مقایسه میانگین نمرات سطح عزت نفس گروه شاغل و گروه بیکار... ۱۱۱.....

نمودار ۲ - ۴: مقایسه میانگین نمرات شدت افسردگی گروه شاغل و گروه بیکار ... ۱۱۳.....

فصل اول

کلیات تحقیق

کلیات تحقیق

۱- مقدمه

عزت نفس^(۱) از جمله مفاهیمی است که در چند دهه اخیر مورد توجه بسیاری از روانشناسان و پژوهشگران قرار گرفته است، اما از نظر قدمت تاریخی، این موضوع در مباحثی که علماء و فلاسفه تعلیم و تربیت در گذشته داشته‌اند به چشم می‌خورد. در مطالعاتی که توسط استنک^(۲) (۱۹۷۲) انجام شد، ارتباط متقابل بین عزت نفس و تصور فرد از توانائی خود مورد تأیید قرار گرفت. بدین معنی که اگر میزان عزت نفس کاهش یابد، احساس ضعف و ناتوانی در فرد بوجود می‌آید و بر عکس با افزایش میزان عزت نفس، احساس توانمندی در فرد احیاء می‌شود. در اهمیت عزت نفس همین بس که رضایت ما از زندگی شدیداً به احساسات ما در مورد میزان ارزش خویشتن بستگی دارد. بطوری که هر گاه افراد احساس کنند عزت نفسشان در معرض خطر قرار گرفته است سعی می‌کنند تا با استفاده از انواع رفتارها و راهبردها احساس ارزشمندی خویش را حفظ کرده و از خود دفاع کنند (بیانگرد، ۱۳۷۳).

افسردگی یکی از رایج‌ترین انواع ناراحتی‌های روانی است که باعث مراجعت به